

Regnskap 3. kvartal 2017

Innholdsfortegnelse

Hovedtall	3
Styrets beretning	5
Resultatregnskap	18
Balanse	20
Kontantstrømoppstilling	21
Endring i egenkapital	22
Noter	25
Egenkapitalbevisbrøk	45
Resultater fra kvartalsregnskapene	46
Nøkkeltall fra kvartalsregnskapene	47
Egenkapitalbevis	48
Revisjonsberetning	50

Hovedtall

	Januar-September					
	2017		2016		2016	
Resultatsammendrag	mill. kr	% ¹⁾	mill. kr	% ¹⁾	mill. kr	% ¹⁾
Netto renteinntekter	1.603	1,48	1.391	1,36	1.883	1,37
Netto provisjons- og andre inntekter	1.475	1,36	1.260	1,23	1.674	1,22
Netto avk. på finansielle investeringer	504	0,47	717	0,70	944	0,69
Sum inntekter	3.582	3,31	3.368	3,28	4.502	3,28
Sum driftskostnader	1.751	1,62	1.521	1,48	2.003	1,46
Resultat før tap	1.831	1,69	1.847	1,80	2.499	1,82
Tap på utlån, garantier m.v.	263	0,24	417	0,41	516	0,38
Resultat før skatt	1.568	1,45	1.430	1,39	1.983	1,45
Skattekostnad	320	0,30	242	0,24	341	0,25
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	2	0,00	-3	0,00	4	0,00
Periodens resultat	1.250	1,16	1.185	1,15	1.647	1,20
Nøkkeltall	30.9.17		30.9.16		31.12.16	
Lønnsomhet						
Egenkapitalavkastning ²⁾	10,8 %		11,0 %		11,3 %	
Kostnadsprosent ³⁾	49 %		45 %		44 %	
Balansetall						
Brutto utlån til kunder	110.695		99.569		102.325	
Brutto utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	147.146		134.462		137.535	
Innskudd fra kunder	73.086		66.290		67.168	
Innskuddsdekning ekskl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	66 %		67 %		66 %	
Innskuddsdekning inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	50 %		49 %		49 %	
Utlånsvekst (bto.) siste 12 mnd (inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt)	9,4 %		6,6 %		8,0 %	
Innskuddsvekst siste 12 mnd.	10,3 %		4,2 %		4,8 %	
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	144.121		136.805		137.060	
Forvaltningskapital	146.913		139.815		138.080	
Tap og mislighold i % av brutto utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt						
Tapsprosent utlån	0,25 %		0,42 %		0,39 %	
Misligholdte eng. i % av brutto utlån ⁴⁾	0,18 %		0,16 %		0,16 %	
Andre tapsutsatte eng. i % av brutto utlån ⁴⁾	0,83 %		1,01 %		1,07 %	
Soliditet						
Kapitaldekningsprosent	19,1 %		18,8 %		19,4 %	
Kjernekapitaldekningsprosent	16,6 %		16,3 %		17,0 %	
Ren kjernekapitalprosent	14,7 %		14,3 %		14,9 %	
Kjernekapital	15.807		14.736		15.069	
Netto ansvarlig kapital	18.093		17.011		17.185	
Likviditetsdekning (LCR)	124 %		138 %		129 %	
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,5 %		7,1 %		7,4 %	
Kontor og bemanning						
Antall bankkontor	48		49		48	
Antall årsverk	1.415		1.205		1.254	

Egenkapitalbevis (EKB)	30.9.17	30.9.16	31.12.16	31.12.15	31.12.14	31.12.13
Egenkapitalbevisbrøk	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,6 %	64,6 %
Antall utstedte bevis (mill.)	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83
Børskurs	81,25	55,75	64,75	50,50	58,50	55,00
Børsverdi (mill. kroner)	10.549	7.238	8.407	6.556	7.595	7.141
Bokført egenkapital per EKB (inkl. utbytte)	76,21	71,17	73,26	67,65	62,04	55,69
Resultat per EKB, majoritetsandel	6,06	5,70	7,91	7,02	8,82	6,92
Utbytte per EKB			3,00	2,25	2,25	1,75
Pris / Resultat per EKB	10,05	7,33	8,19	7,19	6,63	7,95
Pris / Bokført egenkapital	1,07	0,78	0,88	0,75	0,94	0,99

1) Beregnet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

2) Ordinært resultat i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

3) Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter

4) Mislighold og tapsutsatte engasjement er rapportert på grunnlag av brutto utlån inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt og trukne garantier

Styrets beretning

Regnskap per 3. kvartal 2017

(Konserntall. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt)

- Resultat før skatt 1.568 millioner kroner (1.430 millioner)
- Resultat 1.250 millioner kroner (1.185 millioner)
- Avkastning på egenkapitalen 10,8 prosent (11,0 prosent)
- Vekst i utlån 9,4 prosent (6,6 prosent) og innskudd 10,3 prosent (4,2 prosent) siste 12 måneder
- Tap på utlån 263 millioner kroner (417 millioner)
- Ren kjernekapitaldekning 14,7 prosent (14,3 prosent)
- Resultat per egenkapitalbevis 6,06 kroner (5,70 kroner)

Regnskap for 3. kvartal 2017

- Resultat før skatt 607 millioner kroner (500 millioner)
- Resultat 491 millioner kroner (414 millioner)
- Avkastning på egenkapitalen 12,5 prosent (11,3 prosent)
- Tap på utlån 88 millioner kroner (130 millioner)
- Resultat per egenkapitalbevis 2,41 kroner (2,00 kroner)

Godt resultat per tredje kvartal

Hovedtrekk:

- Styrket driftsresultat
- Reduserte tap på utlån innenfor offshore
- Gode resultater i datterselskaper og tilknyttede selskaper
- Tilfredsstillende avkastning på finansielle instrumenter
- Sterk soliditet
- Høy kundetilgang og god vekst
- Inntekts- og kostnadsbasen i konsernet har økt som følge av oppkjøp i SpareBank 1 SMN Regnskapshuset, økt aktivitet i SpareBank 1 Markets samt etablering av BN Bolig

SpareBank 1 SMN oppnådde per tredje kvartal i 2017 et resultat før skatt på 1.568 millioner kroner (1.430 millioner). Overskuddet ble 1.250 millioner kroner (1.185 millioner) og avkastning på egenkapitalen ble 10,8 prosent (11,0 prosent).

Resultat før skatt ble i tredje kvartal 607 millioner kroner (500 millioner). Avkastning på egenkapitalen i kvartalet ble 12,5 prosent (11,3 prosent).

De samlede driftsinntektene utgjør per tredje kvartal 3.078 millioner kroner (2.651 millioner), en økning på 427 millioner sammenlignet med samme periode 2016. SpareBank 1 SMN Regnskapshusets oppkjøp samt økte inntekter i SpareBank 1 Markets forklarer en stor del av økningen.

Avkastning på finansielle investeringer ble 504 millioner kroner (717 millioner), hvor inntekter fra eierinteresser utgjorde 290 millioner (349 millioner) per tredje kvartal.

Tap på utlån ble 263 millioner kroner (417 millioner). Tapene er i all hovedsak innen offshore og i tråd med forventet nivå.

Utlåns- og innskuddsvekst siste 12 måneder var henholdsvis 9,4 prosent (6,6 prosent) og 10,3 prosent (4,2 prosent) per tredje kvartal 2017. Utlånsvekst i 2017 har vært 7,0 prosent (5,6 prosent) og innskuddsvekst 8,8 prosent (3,4 prosent).

Ren kjernekapital var per tredje kvartal 2017 14,7 prosent (14,3 prosent), konsernets mål for ren kjernekapitaldekning er 15,0 prosent.

Kursen på bankens egenkapitalbevis per tredje kvartal var 81,25 kroner (55,75 kroner per 31. desember 2016). Per tredje kvartal ble resultatet per egenkapitalbevis 6,06 kroner (5,70 kroner), bokført verdi per egenkapitalbevis var 76,21 kroner (71,17 kroner). Resultat per egenkapitalbevis i tredje kvartal ble 2,41 kroner (2,00 kroner). Det er i 2017 utbetalt utbytte for 2016 med 3,00 kroner per egenkapitalbevis.

Økte netto renteinntekter

Rentenettoen ble 1.603 millioner kroner (1.391 millioner) per tredje kvartal 2017. Økningen på 212 millioner kroner forklares hovedsakelig med økte utlån og innskudd og bedre utlånsmarginer både på lån til bolig og næringsliv. Marginforbedring er et resultat av lavere markedsrenter og reprising av deler av næringslivsporteføljen. Rentenettoen i tredje kvartal økte med 48 millioner kroner til 559 millioner kroner sammenlignet med foregående kvartal som følge av fortsatt vekst og lavere finansieringskostnader.

Det er i 2017 gjennomført en generell renteøkning på boliglån. Etter renteøkningen er gjennomsnittlig rente på lån til bolig fortsatt på omtrent samme nivå som for ett år siden.

Rentenetto fra lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt inntektsføres som provisjonsinntekter. Provisjoner for lån solgt til Bolig- og Næringskreditt utgjorde per tredje kvartal 2017 samlet 266 millioner kroner (219 millioner).

Økte provisjonsinntekter

Provisjonsinntekter og øvrige driftsinntekter økte til 1.475 millioner kroner (1.260 millioner) per tredje kvartal 2017, en økning på 215 millioner fra i fjor, tilsvarende 17 prosent.

Økte inntekter fra regnskapstjenester på 110 millioner kroner tilskrives i høy grad oppkjøp av Økonomisenteret med virkning fra januar 2017. I tillegg har inntektene i SpareBank 1 Markets hatt positiv utvikling og økt med 70 millioner kroner. Inntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt er økt med 48 millioner som følge av høyere volum og økte marginer på lån solgt til selskapene.

Provisjonsinntekter (mill. kr)	Januar-September		Endring
	2017	2016	
Betalingstjenester	157	149	9
Kredittkort	44	46	-3
Sparing og forvaltning	64	66	-2
Forsikring	128	119	9
Garantiprovisjoner	54	60	-6
Eiendomsmegling	289	301	-12
Regnskapstjenester	271	161	110
Kurtasjeinntekt verdipapir	156	86	70
Øvrige provisjoner	47	54	-7
Provisjoner eks. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	1.209	1.042	168
Provisjoner fra SB1 Boligkreditt	254	211	43
Provisjoner fra SB1 Næringskreditt	12	8	5
Sum provisjonsinntekter	1.475	1.260	215

Finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle investeringer ble 209 millioner kroner (281 millioner). Dette fordeler seg slik:

- Netto gevinst på aksjer og finansielle derivater ble 111 millioner kroner (gevinst 152 millioner)
- Øvrige finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi inkluderer verdiendring på bankens portefølje av fastrentelån og har gitt en gevinst på 11 millioner (26 millioner) i perioden
- Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner har gitt en gevinst på 206 millioner (138 millioner)

Prisene på finansielle instrumenter banken anvender som sikring er redusert, og banken har regnskapsført 147 millioner (89 millioner) i tap på sikringsinstrumenter hvorav 56 millioner kroner (4 millioner) er tap på basisswapper.

Avkastning finansielle investeringer (mill. kr)	Januar-September		Endring
	2017	2016	
Gevinst/(tap) på aksjer	79	100	-21
Gevinst/(tap) på finansielle derivater	32	52	-19
Gevinst/(tap) på øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi (FVO)	11	26	-16
Gevinst/(tap) på valuta	29	53	-24
Gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	206	138	67
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter knyttet til sikringsbokføring	-147	-89	-58
Herav verdiregulering av basisswapper	-56	-4	-52
Netto resultat fra finansielle instrumenter	209	281	-72

Resultat fra eierinteresser

Samlet resultat fra eierinteresser ble 290 millioner per tredje kvartal 2017 (349 millioner).

Resultat fra eierinteresser	Januar-September		Endring
	2017	2016	
SpareBank 1 Gruppen	214	220	-6
SpareBank 1 Boligkreditt	-26	9	-36
SpareBank 1 Næringskreditt	18	20	-2
SpareBank 1 Kredittkort	11	20	-10
BN Bank	70	79	-8
SpareBank 1 Mobilbetaling	-14	-19	5
Andre selskaper	17	19	-2
Sum resultat fra tilknyttede selskaper	290	349	-58

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppen eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Forsikring, SpareBank 1 Skadeforsikring, ODIN Forvaltning, SpareBank 1 Medlemskort, SpareBank 1 Gruppen Finans og Conecto. SpareBank 1 SMN sin eierandel i SpareBank 1 Gruppen var ved utgangen av tredje kvartal 2017 uendret på 19,5 prosent.

SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt per tredje kvartal 2017 ble 1.123 millioner kroner (1.094 millioner). Vesentligste bidragsyter til resultatet og resultatøkningen er forsikringsvirksomheten. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet per tredje kvartal 2017 ble 214 millioner kroner (220 millioner).

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er opprettet av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger godt sikrede boliglån til selskapet, noe som gir redusert kostnad og bedre tilgang på finansiering av disse lånene. Per 30. september 2017 har banken solgt lån på samlet 34 milliarder kroner til SpareBank 1 Boligkreditt (33 milliarder), tilsvarende 36 prosent (38 prosent) av samlede utlån til privatmarkedet.

Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt er 19,1 prosent, og bankens andel av resultatet i selskapet per tredje kvartal 2017 var minus 26 millioner kroner (pluss 9 millioner). Resultatandelen i 2017 er svekket av kurstap på selskapets basisswapper med 62 millioner kroner (29 millioner kroner). Porteføljen av basisswapper verdivurderes kvartalsvis, og kan gi store resultatsvingninger fra kvartal til kvartal. Viktige drivere er endringer i kostnader ved å valutasikre selskapets innlån.

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt er etablert etter samme modell som SpareBank 1 Boligkreditt. Per tredje kvartal 2017 er utlån på 2,3 milliarder kroner (2,0 milliarder) solgt til SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 SMN eier 36,5 prosent av selskapet, og bankens andel av resultatet per tredje kvartal 2017 ble 18 millioner kroner (20 millioner). Eierandelen reflekterer bankens relative andel av solgte lån til næringseiendom og Bankens eierandel i BN Bank.

SpareBank 1 Kredittkort

Resultatet per tredje kvartal 2017 ble 58 millioner kroner (110 millioner). SpareBank 1 Kredittkort eies av SpareBank 1-bankene, og SpareBank 1 SMN har en eierandel på 17,9 prosent. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet per tredje kvartal var 11 millioner kroner (20 millioner) og andel av porteføljen utgjør 839 millioner kroner (840 millioner). Resultatnedgangen er forventet og tilskrives i hovedsak at det er satt en øvre grense på kortutsteders andel av brukerstedsprovisjon (interchange).

BN Bank

SpareBank1 SMN eier 33,0 prosent av BN Bank. Resultatet i BN Bank ble per tredje kvartal 2017 213 millioner kroner (239 millioner). SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet i BN Bank ble 70 millioner kroner (79 millioner). Avkastning på egenkapitalen var 7,4 prosent (9,0 prosent).

Etter beslutning om avvikling av satsingen på finansiering av næringseiendom er næringslivsporteføljen redusert med 18,5 milliarder kroner tilsvarende 58 prosent siden 30. juni 2015. Dette har bidratt til bedring av soliditeten i SpareBank 1 SMN og til forbedret lønnsomhet i den resterende næringslivsporteføljen i BN Bank.

BN Bank satser hovedsakelig på personmarked.

BN Bank har vedtatt å styrke produktplattformen gjennom en forsiktig satsing på forbrukslån. I tillegg har selskapet i samarbeid med EiendomsMegler 1 Midt-Norge etablert selskapet BN Bolig, hvor BN Bank har en eierandel på 50 prosent. Satsingen på eiendomsmegling i Oslo-markedet skal bidra til sterkere boliglånsvekst for BN Bank i dette markedet. For å understøtte satsingen på eiendomsmegling har bankens styre også vedtatt en nysatsing på prosjektfinansiering av boligprosjekter. Dette vil være en kontrollert satsing med gradvis oppbygging av porteføljen.

SpareBank 1 Betaling (Vipps)

13. februar 2017 ble det gjort kjent at SpareBank 1 SMN går sammen med 105 andre banker om Vipps som mobil betalingsløsning.

Det er etablert et nytt selskap hvor DNB har skutt inn Vipps og SpareBank 1 Alliansen har skutt inn mCash. Samtidig er øvrige sparebanker og Eika Alliansen kommet inn på eiersiden. DNB er største eier med 52 prosent av aksjene. SpareBank 1 Alliansen er nest største eier med 25 prosent, øvrige sparebanker 13 prosent og Eika Alliansen 10 prosent.

Nye Vipps er et sterkt norsk selskap som står godt rustet i kampen mot store nordiske og internasjonale aktører innen mobilbetaling. Selskapet skal utvikle og levere enkle og trygge tjenester til lavest mulig kostnad. At kompetanse og teknologi nå samles i ett sterkt norsk selskap vil komme kundene til gode. SpareBank 1 sine 550.000 mCASH-kunder er invitert med over til Vipps med de samme mulighetene som før.

Driftskostnader

Samlede kostnader i konsernet ble 1.751 millioner kroner (1.521 millioner) per tredje kvartal 2017. Av økningen på 230 millioner kroner tilskrives 100 millioner kroner SpareBank 1 SMN Regnskapshusets oppkjøp, 96 millioner kroner i SpareBank 1 Markets og 16 millioner kroner knyttet til oppstart av BN Bolig. BN Bolig er konsolidert inn som datterselskap av EiendomsMegler 1 Midt-Norge.

Morbankens kostnader økte med 16 millioner kroner til 914 millioner kroner. Færre årsverk har isolert sett redusert personalkostnadene. Finansskatt innført med virkning fra 2017 har økt kostnadene med 15 millioner kroner i 2017. Øvrig kostnadsvekst sammenlignet med tilsvarende periode i 2016 er knyttet til teknologiutvikling.

Antall årsverk i morbanken er redusert fra 630 til 617 hittil i år, og skal ned til 590 i løpet av 2017. Siden 2014 vil bemanningen i morbanken være redusert med 130 årsverk tilsvarende 18 prosent. Endret kundeadferd og ny teknologi legger til rette for økt effektivisering og målet om nullvekst i kostnader opprettholdes for 2017.

Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 49 prosent (46 prosent).

Reduserte tap på utlån

Per tredje kvartal 2017 var netto tap på utlån og garantier 263 millioner kroner (417 millioner). Netto tap i tredje kvartal isolert var 88 millioner kroner (130 millioner).

Netto tap på utlån til næringslivskunder er per tredje kvartal i 2017 på 252 millioner kroner (401 millioner), i all hovedsak knyttet til utlån til offshoresegmentet. På privatkundeporteføljen er det per tredje kvartal 2017 netto tap på 11 millioner kroner (16 millioner).

Individuelle nedskrivninger på utlån og garantier per tredje kvartal 2017 utgjorde 707 millioner kroner (562 millioner).

Samlede problemlån (misligholdte og tapsutsatte) utgjør 1.478 millioner kroner (1.581 millioner), tilsvarende 1,00 prosent (1,18 prosent) av brutto utlån inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Mislighold over 90 dager var 263 millioner kroner (221 millioner). I prosent av brutto utlån er misligholdet 0,18 prosent (0,16 prosent). Av samlet mislighold er det tapsavsatt 41 millioner kroner (35 millioner) tilsvarende 16 prosent (16 prosent).

Misligholdet fordeler seg på næringslivskunder med 84 millioner kroner (44 millioner) og 178 millioner kroner (177 millioner) på privatmarkeds kunder.

Andre tapsutsatte engasjement utgjorde 1.215 millioner kroner (1.360 millioner), 0,83 prosent (1,01 prosent) av brutto utlån. Individuelle nedskrivninger på disse engasjementene var 665 millioner kroner (526 millioner) tilsvarende en andel på 55 prosent (39 prosent).

Andre tapsutsatte engasjement fordeler seg på næringslivskunder med 1.196 millioner kroner (1.334 millioner) og 19 millioner (26 millioner) på privatmarkeds kunder.

Gruppevise tapsnedskrivninger

Beregning av gruppevise tapsnedskrivninger gjøres med utgangspunkt i:

- Hendelser som har påvirket bankens portefølje (som gir migrering mellom risikoklassene etter innvilgelse)
- Hendelser som ennå ikke har påvirket porteføljen på grunn av at bankens kredittrisikomodeller ikke fanger effektene raskt nok opp (for eksempel vesentlige skift i makroøkonomiske forhold)

Gruppevise tapsnedskrivninger er i 2017 økt med 8 millioner kroner. Samlede gruppevise tapsnedskrivninger er 346 millioner kroner (391 millioner), som utgjør 0,24 prosent (0,29 prosent) av totale utlån. Gruppevise nedskrivninger fordeler seg med 102 millioner kroner på privatmarkedet og 244 millioner kroner på næringsliv. Av avsetningen på 244 millioner kroner på næringslivsporteføljen utgjør avsetning knyttet til oljerelatert virksomhet 70 millioner kroner. Resterende gruppevise tapsnedskrivninger på næringslivsporteføljen på 174 millioner kroner fordeler seg relativt jevnt på øvrige sektorer.

Forvaltningskapital 147 milliarder kroner

Konsernets forvaltningskapital per tredje kvartal 2017 var 146,9 milliarder kroner (139,8 milliarder) og har økt med 7,1 milliarder tilsvarende 5,1 prosent siste 12 måneder.

Per tredje kvartal 2017 er utlån på 36,5 milliarder kroner (34,9 milliarder) solgt av SpareBank 1 SMN til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler vekst i utlån, inkluderer utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

God vekst i boliglån

(Fordelt i henhold til sektor – se note 5 og note 9).

Totale utlån har økt med 12,7 milliarder kroner (8,3 milliarder) tilsvarende 9,4 prosent (6,6 prosent) siste 12 måneder og var 147,1 milliarder (134,5 milliarder) per tredje kvartal 2017. Veksten i 2017 har vært 7,0 prosent (5,6 prosent).

Utlån til privatkunder økte med 9,0 milliarder kroner (8,5 milliarder) til 96,4 milliarder siste 12 måneder, som tilsvarer en vekst på 10,3 prosent (10,8 prosent). I 2017 har veksten i utlån til privatkunder så langt vært 7,8 prosent (8,3 prosent). God kundetilgang er et vesentlig bidrag til at banken har en høyere vekst enn den generelle markedsveksten i utlån til boligformål.

Utlån til næringslivskunder siste 12 måneder er økt med 3,7 milliarder kroner (reduksjon 0,2 milliarder) tilsvarende 7,9 prosent (minus 0,5 prosent). Samlede utlån til næringslivskunder utgjorde 50,8 milliarder kroner per tredje kvartal 2017. Utlån til næringslivskunder har økt med 5,5 prosent (0,9 prosent) i 2017.

Utlån til privatkunder utgjorde 66 prosent (65 prosent) av totale utlån til kunder per tredje kvartal 2017.

Sterk innskuddsvekst

Innskudd fra kunder økte med 6,8 milliarder kroner (2,7 milliarder) siste 12 måneder til 73,1 milliarder per tredje kvartal 2017. Dette tilsvarer en vekst på 10,3 prosent (4,2 prosent) siste 12 måneder.

Innskudd fra privatkunder økte med 1,8 milliarder kroner (1,5 milliarder) til 31,5 milliarder tilsvarende 6,2 prosent (5,3 prosent), og innskudd fra næringslivskunder økte med 5,0 milliarder (1,2 milliarder) til 41,6 milliarder tilsvarende 13,6 prosent (3,3 prosent). I 2017 har innskuddene i Privatmarked og Næringsliv økt med henholdsvis 5,8 prosent (4,7 prosent) og 11,2 prosent (2,4 prosent).

Investeringsprodukter

Samlet kundeportefølje av investeringsprodukter utenfor bankens balanse var per tredje kvartal 2017 på 9,7 milliarder kroner (8,2 milliarder). Nysalg og verdiøkning på underliggende verdipapirer forklarer økningen på aksjefond og aktiv forvaltning.

Investeringsprodukter, kundeporteføljer (mill. kr)	Januar-September		Endring
	2017	2016	
Aksjefond	5.964	4.966	998
Spareforsikring	828	679	149
Aktiv forvaltning	2.926	2.518	408
Totalt	9.718	8.163	1.555

Forsikringsporteføljer

Bankens forsikringsportefølje har hatt en vekst på 106 millioner tilsvarende 8,6 prosent siste 12 måneder. Veksten på skadeforsikring har vært 4,2 prosent, på personforsikring 18,9 prosent og på tjenestepensjon har veksten vært 9,1 prosent.

Forsikring, premievolum (mill. kr)	Januar-September		Endring
	2017	2016	
Skadeforsikring	766	735	31
Personforsikring	352	296	56
Tjenestepensjon	227	208	19
Totalt	1.345	1.239	106

Privatmarked

Samlede driftsinntekter ble 1.396 millioner kroner (1.227 millioner) hvor netto renteinntekter utgjorde 819 millioner kroner (713 millioner) og provisjonsinntektene 576 millioner kroner (513 millioner). Inntektene har økt innenfor de fleste produktområder som følge av god kundetilgang og økt produktbredde på eksisterende kunder. Samlede inntekter har økt med 169 millioner kroner. Avkastning på anvendt kapital i privatmarkedssegmentet ble 16,3 prosent (13,5 prosent). Som anvendt kapital er regulatorisk kapital på 15,0 prosent benyttet, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning.

Utlånsmarginen per tredje kvartal 2017 ble 1,90 prosent (1,80 prosent), mens innskuddsmarginen ble 0,24 prosent (0,24 prosent) (målt mot 3 måneders Nibor). Gjennomsnittlig 3 måneders Nibor er redusert med 30 basispunkter siden starten av 2017.

Siste 12 måneder ble utlåns- og innskuddsvekst i privatmarkedet henholdsvis 9,9 prosent (10,3 prosent) og 5,9 prosent (4,4 prosent).

Det er gjennomgående lav risiko i utlån til privatkunder, og dette reflekteres i fortsatt svært lave tap. Det er ingen indikasjoner på økte taps- og misligholdsnivåer i bankens boliglånsportefølje. Låneporteføljen er sikret med pant i boligeiendom, og verdiutviklingen på boliger har vært tilfredsstillende i bankens markedsområde sett under ett.

Næringsliv

Driftsinntektene ble 974 millioner kroner (889 millioner) per tredje kvartal 2017 og har økt med 85 millioner kroner. Netto renteinntekter ble 814 millioner kroner (731 millioner) og provisjonsinntektene ble 160 millioner kroner (158 millioner) inklusive 9 millioner kroner (10 millioner) i inntekter på rente- og valutaforretninger. Driftsinntektene i næringslivssegmentet har økt i all hovedsak på grunn av økte utlånsmarginer og god vekst.

Samlede tap i næringslivsdivisjonen ble 249 millioner kroner (398 millioner). Tapene er i all vesentlighet knyttet til utfordringene innen olje og offshore.

Avkastning på anvendt kapital for næringslivssegmentet ble 10,1 prosent per tredje kvartal 2017 (4,1 prosent). Som anvendt kapital er regulatorisk kapital på 15,0 prosent benyttet, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning.

Utlåns- og innskuddsmargin ble henholdsvis 2,77 prosent (2,66 prosent) og minus 0,10 prosent (minus 0,10 prosent) per tredje kvartal 2017.

Utlånene økte med 5,6 prosent (minus 2,5 prosent) og innskuddene økte med 15,4 prosent (6,4 prosent) siste 12 måneder.

Datterselskaper

Samlet resultat per tredje kvartal 2017 ble 192,9 millioner kroner (220,3 millioner) før skatt og minoritetsandeler.

Resultat før skatt (mill. kr)	Januar-September		Endring
	2017	2016	
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	12,5	59,5	-47,0
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	93,5	74,9	18,6
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	45,0	32,9	12,2
SpareBank 1 Markets (proforma inkl SpareBank 1 Kapitalforvaltning)	-5,9	11,1	-16,9
SpareBank 1 SMN Invest	31,5	36,7	-5,2
Andre selskaper	16,2	5,3	10,9
Sum	192,9	220,3	-27,4

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal med en svært sterk markedsandel i hele markedsområdet, særlig i Trondheim. Ambisjonen er å fortsette og styrke markedsandelen i regionen. Selskapet har i samarbeid med BN Bank etablert selskapet BN Bolig, hvor EiendomsMegler 1 og BN Bank har en eierandel på 50 prosent hver. Dette er en satsing på eiendomsmegling i Oslo-markedet som i tillegg til økte inntekter fra eiendomsmegling skal bidra til sterkere boliglånsvekst for BN Bank i dette markedet.

EiendomsMegler 1 Midt-Norge sitt resultat før skatt per tredje kvartal 2017 ble 12,5 millioner kroner (59,5 millioner). Resultatet er svekket av 16 millioner i oppstartskostnader i BN Bolig i og med at EiendomsMegler 1 Midt-Norge konsoliderer resultatet fra BN Bolig som datterselskap.

Antall solgte boligenheter var 5.304 per tredje kvartal 2017 mot 5.770 i samme periode i 2016.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge hadde et resultat på 93,5 millioner kroner per tredje kvartal 2017 (74,9 millioner) og har positiv resultatutvikling som følge av sterk inntektsøkning, begrenset kostnadsvekst og god risikostyring. Selskapets forretningsområder er hovedsakelig leasing til SMB-markedet og billån til privatkunder. Selskapet har leasing- og billånsavtaler for til sammen 6,0 milliarder kroner, der leasingavtalene utgjør 2,7 milliarder kroner (2,3 milliarder) og billån 3,3 milliarder kroner (2,6 milliarder).

Det har vært god vekst, og spesielt på billån hvor veksten siste 12 måneder har vært 27 prosent. SamSpar-bankene i SpareBank 1 hadde per tredje kvartal 2017 en eierandel i SpareBank 1 Finans Midt-Norge på 27,9 prosent og Sparebanken Sogn og Fjordane en eierandel på 7,5 prosent. SpareBank 1 SMN eier 64,6 prosent av aksjene i SpareBank 1 Finans Midt-Norge.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN oppnådde per tredje kvartal 2017 et overskudd før skatt på 45,0 millioner kroner (32,9 millioner). Resultatøkningen er knyttet til effekter av oppkjøp og god drift.

Selskapet retter seg mot SMB-segmentet med en teknologisk moderne distribusjonsmodell og et bredt tjenestespekter.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN overtok alle aksjer i Økonomisenteret med omlag 110 ansatte med virkning fra første januar 2017. Selskapet har etter dette 360 ansatte og en årsomsetning på 360 millioner kroner. Dette har bidratt til resultatforbedringen i 2017 og medført betydelig økning i både inntekter og kostnader.

SpareBank 1 SMN Invest investerer i aksjer, hovedsakelig i regionale virksomheter. Selskapet hadde et overskudd per tredje kvartal 2017 på 31,5 millioner kroner (36,7 millioner).

Verdiendringer og realisering av tap eller gevinster i selskapets samlede aksjebeholdning representerer 16,0 millioner kroner av selskapet totale inntekter. Selskapet har i tillegg eierinteresser i eiendomsselskapet Grilstad Marina og resultatandelen herfra var 15,5 millioner kroner per tredje kvartal 2017.

SpareBank 1 Markets er datterselskap av SpareBank 1 SMN med eierandel på 70,6 prosent. SpareBank 1 Markets har hovedkontor i Oslo og avdelinger i Trondheim og Ålesund. Det er 129 ansatte i selskapet. Etter kvartalsslutt har også selskapet kjøpt aksjebordet i SpareBank 1 SR-Bank Markets, og har nå filial i Stavanger med 5 meglere. I transaksjonen ble SpareBank 1 SR-Bank deleier i selskapet.

SpareBank 1 Markets eier også SpareBank 1 Kapitalforvaltning (tidligere Allegro Kapitalforvaltning og SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning). Selskapet er sentralt i SpareBank 1 Markets sin satsing på kapitalforvaltning med en samlet forvaltningskapital på ti milliarder kroner. Selskapet har 15 ansatte.

SpareBank1 Markets resultat før skatt per tredje kvartal 2017 ble minus 9,8 millioner kroner (6,0 millioner). Det har vært positiv inntektsutvikling i konsernet de siste kvartalene, særlig innenfor aksjehandel og Investement Banking (Corporate). Resultatet i SpareBank1 kapitalforvaltning var per tredje kvartal 2017 3,4 millioner kroner (3,8 millioner). For SpareBank1 Markets inkludert SpareBank1 Kapitalforvaltning er proformakonsolidert resultat før skatt per tredje kvartal minus 5,9 millioner (pluss 11,1 millioner).

SpareBank 1 Markets har i løpet av 2017 gjennomført flere ansettelse som forventes å bidra til å styrke inntjeningen i selskapet når ansettelsene når normalisert inntjeningskraft.

I SpareBank 1 SMN sitt markedsområde er SpareBank 1 Markets det ledende kapitalmarkedsmiljøet. SpareBank 1 Markets har hovedfokus på kunder hvor konsernet selv har en sterk konkurranseposisjon alene eller i samspill med eierbankene.

Tilfredsstillende finansiering og god likviditet

Banken har en konservativ likviditetsstrategi. Strategien legger vekt på å ha likviditetsreserver som sikrer banken overlevelse i 12 måneder med ordinær drift og uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken har likviditetsreserver på 22 milliarder kroner og er finansiert i 24 måneder med ordinær drift uten ny ekstern finansiering.

Finansdepartementet stiller krav til at alle kredittinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

LCR er beregnet til 124 prosent per 30. september 2017 (138 prosent).

Konsernets innskuddsdekning per 30. september 2017 inklusive SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 50 prosent (49 prosent).

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og -produkter. Andelen av bankens samlede pengemarkedsfinansiering med over ett års løpetid var 83 prosent (85 prosent) per 30. september 2017.

Rating

Bankens rating hos Moody's og Fitch Ratings er henholdsvis A1 (outlook negative) og A- (outlook stable). Moody's endret i juli 2017 utsiktene for SpareBank 1 SMN og andre norske banker fra "stable" til "negative" outlook. Endringen er utløst av forventning om innføring av EUs krisehåndteringsdirektiv, som trolig vil medføre lavere sannsynlighet for støtte fra offentlige myndigheter til norske banker.

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning per 30. september 2017 ble 14,7 prosent (14,3 prosent). Endringen siste tolv måneder tilskrives i all hovedsak sterk vekst i ren kjernekapital hovedsakelig som følge av tilbakeholdt overskudd.

I tredje kvartal har ren kjernekapitaldekning blitt redusert med 0,25 prosentpoeng. Dette forklares med:

- Økte fradrag i ren kjernekapital knyttet til bankens eierinteresser i SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Betaling
- Beregningsgrunnlag for IRB porteføljene er noe redusert, men dette motvirkes i stor grad av økt kapitalbehov knyttet til overgangsordningen. Noe høyere vekst i utlån til næringslivskunder enn planlagt har isolert sett gitt en svekkelse i ren kjernekapitaldekning på 0,13 prosentpoeng
- Endret forståelse av beregning av kapitalkrav knyttet til overgangsreglene for ikke konsoliderte finansforetak har gitt en økning i beregningsgrunnlaget. Effekten for SpareBank 1 SMN er en svekkelse av ren kjernekapitaldekning på 0,18 prosentpoeng

Per 30. september 2017 er regulatoriske krav til ren kjernekapital på 11,5 prosent, inkludert kombinerte bufferkrav.

Finanstilsynets endelige vurdering av tillegg for risikoer som ikke dekkes tilstrekkelig av pilar 1 ble fastsatt til 2,1 prosent. Påslaget er hovedsakelig knyttet til eierrisiko, markedsrisiko samt konsentrasjonsrisiko på kreditt. I desember 2016 besluttet Finansdepartementet at motsyklisk buffer skal økes med ytterligere 0,5 prosent til 2,0 prosent med virkning fra 31. desember 2017. SpareBank 1 SMN har et kapitalmål på 15 prosent for å sikre en tilstrekkelig buffer.

Styret i SpareBank 1 SMN gjør løpende vurderinger av kapitalsituasjonen og fremtidige kapitalkrav.

Bankens egenkapitalbevis (MING)

Bokført verdi per egenkapitalbevis ved kvartalsskiftet var 76,21 kroner (71,17), og resultatet per egenkapitalbevis ble 6,06 kroner (5,70). Per 30. september 2017 var kursen 81,25 kroner (55,75 per 31. desember 2016). Det er i 2017 utbetalt et utbytte for 2016 på 3,00 kroner per bevis.

Pris/Inntjening ble 10,05 (7,33) og Pris/Bok 1,07 (0,78).

Risikoforhold

Konsernets problemlån preges av utfordringene knyttet til offshorenæringen. Lån til oljerelatert virksomhet utgjør per 30. september 2017 3,2 prosent av konsernets samlede utlån. Kredittkvaliteten i bankens øvrige utlånsportefølje er tilfredsstillende, og det har ikke vært noen spill-over effekter fra offshore til andre bransjer, og det foreligger ingen øvrige konsentrasjoner i misligholdte og tapsutsatte engasjement.

Det er positive vekstsignaler både internasjonalt og i Norge. En svakere norsk krone har virket positivt for norsk eksportnæring, men det forventes en viss styrking av kronen fremover. Reallønnsveksten forventes å øke noe fremover. Kombinert med et vedvarende lavt rentenivå vurderer banken at tapsrisiko i bankens privatmarkedsportefølje vil være lav. Arbeidsledigheten er redusert, og banken legger til grunn at arbeidsledigheten vil være relativt moderat i bankens markedsområder sett under ett.

Kredittveksten blant norske husholdninger er fortsatt høyere enn lønnsveksten og vil over tid påvirkes av utviklingen i boligprisene. Dersom boligprisene stagnerer, eller faller, vil det være en risiko for at spareringen øker i husholdninger med høy gjeldsgrad, noe som vil kunne gi redusert omsetning for deler av norsk næringsliv.

Bankens resultater påvirkes direkte og indirekte av svingningene i verdipapirmarkedene. Den indirekte effekten skyldes i all hovedsak bankens eierandel i SpareBank 1 Gruppen, hvor både forsikringsvirksomheten og fondsforvaltningsaktivitetene påvirkes av svingningene.

Banken er også eksponert for risiko knyttet til tilgang på ekstern finansiering. Dette reflekteres i bankens konservative likviditetsstrategi (se forøvrig avsnittet foran om finansiering og likviditet).

Utsikter

SpareBank 1 SMN publiserte i oktober konjunkturbarometer for Trøndelag og Nordvestlandet. Det viser en region hvor optimismen stiger, arbeidsledigheten er lav og det er god vekst og god lønnsomhet i bedriftene. Oljenedturen ser ut til å være over i denne omgang, noe som særlig kommer Nordvestlandet til gode.

Resultatet for SpareBank 1 SMN i tredje kvartal er godt. Kjernevirksomheten viser god vekst og bedret lønnsomhet.

Tap på utlån var på 0,25 prosent per tredje kvartal. Dette er en betydelig forbedring i forhold til i fjor. Den robuste økonomien i regionen gir lave tap i alle næringer utenom offshore.

Ren kjernekapitaldekning på 14,7 prosent ved kvartalsskiftet er noe under målet på 15,0 prosent og skal tilpasses gjennom reduksjon i forretningsvolumet.

Det er satt i gang en rekke tiltak for å styrke konsernets konkurransekraft. De viktigste er mer effektiv kapitalbruk, riktigere prising av risiko og styrket produktdekning. Banken moderniserer distribusjon og effektiviserer arbeidsprosesser. Ny digital portal for SMB segmentet (Driv), analysebasert kundedialog og robotisering av prosesser muliggjør selvbetjening, forbedrer kundeopplevelsen og reduserer kostnadene.

Det legges til grunn at 50 prosent av konsernets resultat deles ut som utbytte og gaver for 2017.

Styret er godt fornøyd med konsernets resultater.

Trondheim, 26. oktober 2017
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Bård Benum
Nestleder

Paul E. Hjelm-Hansen

Aud Skrudland

Morten Loktu

Janne Thyø Thomsen

Arnhild Holstad

Erik Gunnes
Ansatterrepresentant

Venche Johnsen
Ansatterrepresentant

Finn Haugan
Konsernsjef

Resultatregnskap

Morbank						Konsern					
			Januar - September		(mill. kr)	Note	Januar - September				
2016	3.kv.16	3.kv.17	2016	2017			2017	2016	3.kv.17	3.kv.16	2016
3.401	826	893	2.539	2.652	Renteinntekter		2.836	2.680	959	874	3.597
1.717	426	399	1.292	1.229	Rentekostnader		1.233	1.289	400	425	1.714
1.684	400	494	1.248	1.422	Netto renteinntekter	10	1.603	1.391	559	449	1.883
971	252	294	734	807	Provisjonsinntekter		1.018	952	360	326	1.251
85	22	25	63	70	Provisjonskostnader		120	99	46	34	133
36	9	9	26	26	Andre driftsinntekter		577	407	168	120	556
922	239	278	697	763	Netto provisjons- og andre inntekter		1.475	1.260	482	412	1.674
817	13	0	593	608	Utbytte		5	87	1	13	88
-	-	-	-	-	- Netto resultat fra eierinteresser	3	290	349	126	103	423
188	80	64	143	97	Netto resultat fra finansielle instrumenter	3	209	281	108	157	434
1.006	93	64	736	705	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		504	717	235	274	944
3.612	732	837	2.680	2.891	Sum inntekter		3.582	3.368	1.276	1.134	4.502
536	139	146	439	449	Personalkostnader		1.063	908	357	294	1.159
615	156	155	459	465	Andre driftskostnader		688	613	225	210	844
1.151	294	301	898	914	Sum driftskostnader	11	1.751	1.521	582	504	2.003
2.461	438	535	1.783	1.977	Resultat før tap		1.831	1.847	694	630	2.499
502	127	85	408	252	Tap på utlån, garantier m.v.	2,6,7	263	417	88	130	516
1.959	311	451	1.375	1.725	Resultat før skatt	3	1.568	1.430	607	500	1.983
290	70	111	196	279	Skattekostnad		320	242	115	85	341
-13	-	-	-	-	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	2,3	2	-3	-0	-1	4
1.655	241	340	1.179	1.446	Periodens resultat		1.250	1.185	491	414	1.647
Kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat							1.231	1.158	490	405	1.606
Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat							19	27	2	9	41
Resultat per egenkapitalbevis*							6,06	5,70	2,41	2,00	7,91
Utvannet resultat pr egenkapitalbevis							6,06	5,70	2,41	2,00	7,91

* Resultat multiplisert med ek-beviseiernes andel av resultatet dividert på antall ek-bevis

Utvidet resultatregnskap

Morbank

Januar -
September

2016	3.kv.16	3.kv.17	2016	2017	(mill. kr)	2017	2016	3.kv.17	3.kv.16	2016
1.655	241	340	1.179	1.446	Periodens resultat	1.250	1.185	491	414	1.647
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat										
-75	-	-	-	-	- Aktuarielle gevinster og tap pensjoner	-	-	-	-	-77
19	-	-	-	-	- Skatt på estimatavvik pensjon	-	-	-	-	19
-	-	-	-	-	- Andre inntekter og kostnader tilknyttede og felleskontrollerte foretak	-1	-19	-1	4	-1
-56	-	-	-	-	Sum	-1	-19	-1	4	-58
Poster som vil bli reklassifisert til resultat										
-52	-	-3	-52	6	Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg	6	-52	-3	-	-50
-	-	-	-	-	- Andre inntekter og kostnader tilknyttede og felleskontrollerte foretak	1	-15	0	1	-7
-52	-	-3	-52	6	Sum	7	-67	-3	1	-58
1.547	241	337	1.127	1.452	Totalresultat	1.257	1.099	487	420	1.531
Kontrollerende eierinteressers andel av periodens totalresultat						1.238	1.072	485	411	1.490
Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens totalresultat						19	27	2	9	41

Konsern

Januar -
September

Balanse

Morbank				Konsern			
31.12.16	30.9.16	30.9.17	(mill. kr)	Note	30.9.17	30.9.16	31.12.16
315	1.080	1.351	Kontanter og fordringer på sentralbanker		1.351	1.080	315
8.203	10.755	7.596	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		2.310	6.652	3.892
96.499	94.108	103.647	Netto utlån til kunder	5	109.649	98.619	101.354
17.636	16.977	17.990	Sertifikater og obligasjoner	15	17.908	16.898	17.557
4.812	5.536	4.312	Derivater	15	4.262	5.489	4.752
248	235	142	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	15	1.607	1.253	1.542
3.766	3.669	3.833	Investering i eierinteresser		5.820	5.649	5.638
3.005	3.005	3.120	Investering i konsernselskaper		-	-	-
226	330	231	Virksomhet holdt for salg		30	217	15
470	475	484	Immaterielle eiendeler		720	628	639
882	1.556	1.438	Øvrige eiendeler	12	3.256	3.331	2.376
136.062	137.726	144.144	Eiendeler		146.913	139.815	138.080
10.299	10.491	9.169	Innskudd fra kredittinstitusjoner		9.484	10.591	10.509
68.391	67.387	74.024	Innskudd fra og gjeld til kunder	9	73.086	66.290	67.168
36.317	37.124	38.091	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	14	38.091	37.124	36.317
3.973	5.016	3.645	Derivater	15	3.679	5.004	4.074
731	1.409	1.699	Annen gjeld	13	2.816	2.353	1.531
-	-	-	Virksomhet holdt for salg		0	11	0
3.140	3.507	3.460	Ansvarlig lånekapital	14	3.503	3.550	3.182
122.850	124.933	130.089	Sum gjeld		130.658	124.922	122.781
2.597	2.597	2.597	Eierandelskapital		2.597	2.597	2.597
-0	-0	-0	Egenbeholdning eierandelskapital		-8	-2	-4
895	895	895	Overkursfond		895	895	895
4.487	3.790	4.487	Utjevningsfond		4.477	3.791	4.484
389	-	-	Avsatt utbytte		-	-	389
220	-	-	Avsatt gaver		-	-	220
4.498	4.105	4.498	Grunnfondskapital		4.498	4.105	4.498
126	221	126	Fond for urealiserte gevinster		139	233	139
-	5	6	Annen egenkapital		1.891	1.679	1.656
-	1.179	1.446	Ordinært resultat		1.250	1.185	-
			Ikke-kontrollerende eierinteresser		516	411	425
13.212	12.792	14.055	Sum egenkapital		16.255	14.893	15.299
136.062	137.726	144.144	Gjeld og egenkapital		146.913	139.815	138.080

Kontantstrømoppstilling

Morbank				Konsern			
Januar - September				Januar - September			
2016	2016	2017	(mill. kr)	2017	2016	2016	
1.655	1.179	1.446	Resultat etter skatt	1.250	1.185	1.647	
34	31	34	+ Av- og nedskrivninger	74	73	98	
502	408	252	+ Tap på utlån/garantier	263	417	516	
2.191	1.618	1.732	Tilført fra årets virksomhet	1.587	1.675	2.261	
2.310	915	-59	Reduksjon/(økning) øvrige fordringer	-420	560	2.234	
-1.586	190	640	Økning/(reduksjon) annen gjeld	890	220	-1.601	
-7.405	-4.920	-7.400	Reduksjon/(økning) utlån	-8.558	-5.621	-8.454	
-2.318	-4.871	607	Reduksjon/(økning) utlån kredittinstitusjoner	1.582	-4.245	-1.485	
3.299	2.296	5.633	Økning/(reduksjon) innskudd kunder	5.918	2.200	3.078	
2.144	2.336	-1.130	Økning/(reduksjon) innskudd kredittinstitusjoner	-1.025	2.436	2.354	
-1.885	-1.225	-354	Reduksjon/(økning) sertifikater og obligasjoner	-351	-1.146	-1.805	
-3.249	-3.661	-331	A) Netto likviditetsendring fra virksomhet	-378	-3.921	-3.418	
-26	-30	-50	Brutto investeringer bygninger/driftsmidler	-130	-33	-52	
-223	-230	-187	Netto innbetalt kapital tilknyttede selskaper/datterselskaper	51	-213	33	
36	50	113	Reduksjon/(økning) aksjer og eierinteresser	0	253	-67	
-213	-211	-120	B) Netto likviditetsendring investeringer	-74	7	-86	
-324	44	321	Økning/(reduksjon) i ansvarlig lånekapital	321	86	-281	
0	0	0	Innbetalinger/(utbetalinger) knyttet til eierandelskapital	0	0	0	
-292	-292	-390	Utbetalt utbytte	-390	-292	-292	
-40	-40	-220	Besluttet gaveutdeling	-220	-40	-40	
1.162	1.970	1.775	Økning/(reduksjon) annen langsiktig gjeld	1.775	1.970	1.162	
507	1.682	1.487	C) Netto likviditetsendringer finansiering	1.487	1.724	549	
-2.955	-2.190	1.035	A) + B) + C) Netto endringer i likvider i året	1.035	-2.190	-2.955	
3.270	3.270	315	Likviditetsbeholdning per 1.1	315	3.270	3.270	
315	1.080	1.351	Likviditetsbeholdning ved utgangen av kvartalet	1.351	1.080	315	
-2.955	-2.190	1.035	Endring	1.035	-2.190	-2.955	

Endring i egenkapital

Morbank (mill. kr)	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							
	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Grunn- kapital	fonds- kapital	Utjevnings- fond	Utbytte	Gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 1.1.16	2.597	895	4.105	3.790	292	40		279	-	11.998
Periodens resultat	-	-	411	730	389	220		-95	-	1.655
Utvidede resultatposter										
Urealiserte verdier aksjer										
Tilgjengelig for salg	-	-	2	3	-	-		-57	-	-52
Estimatavvik pensjoner	-	-	-20	-36	-	-		0	-	-56
Sum utvidede resultatposter	-	-	-18	-33	-	-		-57	-	-108
Totalresultat for perioden	-	-	393	697	389	220		-152	-	1.547
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2015	-	-	-	-	-292	-		-	-	-292
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-	-40		-	-	-40
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	0	-	-	0	-	-		-	-	0
Sum transaksjoner med eierne	0	-	-	0	-292	-40		-	-	-332
Egenkapital per 31.12.16	2.597	895	4.498	4.487	389	220		126	-	13.212
Egenkapital per 1.1.17	2.597	895	4.498	4.487	389	220		126	-	13.212
Periodens resultat	-	-	-	-	-	-		-	1.446	1.446
Utvidede resultatposter										
Urealiserte verdier aksjer										
Tilgjengelig for salg	-	-	-	-	-	-		-	6	6
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-		-	6	6
Totalresultat for perioden	-	-	-	-	-	-		-	1.452	1.452
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2016	-	-	-	-	-389	-		-	-	-389
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-	-220		-	-	-220
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	0	-	-	0	-	-		-	-	0
Sum transaksjoner med eierne	0	-	-	0	-389	-220		-	-	-609
Egenkapital per 30.09.17	2.597	895	4.498	4.487	-	-		126	1.452	14.055

Konsern	Kontrollerende eierinteresser									
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							
	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Grunn- fonds- kapital	Utjevnings- fond	Utbytte	Gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Ikke- kontrollerende eierinteresser	Sum egenkapital
(mill. kr)										
Egenkapital per 1.1.16	2.576	895	4.105	3.790	292	40	290	1.597	318	13.904
Periodens resultat	-	-	411	730	389	220	-95	-49	41	1.647
Utvidede resultatposter										
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	-8	-	-8
Urealiserte verdier aksjer Tilgjengelig for salg	-	-	2	3	-	-	-56	-0	-	-50
Estimatavvik pensjoner	-	-	-20	-36	-	-	-	-1	-0	-58
Sum utvidede resultatposter	-	-	-18	-33	-	-	-56	-9	-0	-116
Totalresultat for perioden	-	-	393	697	389	220	-151	-58	41	1.531
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2015	-	-	-	-	-292	-	-	-	-	-292
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-	-40	-	-	-	-40
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	0	-	-	0	-	-	-	-	-	0
Andre egenkapitalføringer	-	-	-	-	-	-	-	-12	-	-12
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	132	-	132
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets*)	17	-	-	-3	-	-	-	-2	-	11
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	66	66
Sum transaksjoner med eierne	17	-	-	-3	-292	-40	-	118	66	-135
Egenkapital per 31.12.16	2.593	895	4.498	4.484	389	220	139	1.656	425	15.299

*) Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank i Markets' tradingaktivitet

(mill. kr)	Kontrollerende eierinteresser									
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							
	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Grunnfonds- kapital	Utjevnings- fond	Utbytte	Gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Ikke- kontrollerende eierinteresser	Sum egenkapital
Egenkapital per 1.1.17	2.593	895	4.498	4.484	389	220	139	1.656	425	15.299
Periodens resultat	-	-	-	-	-	-	-	1.231	19	1.250
Utvidede resultatposter										
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0
Urealiserte verdier aksjer Tilgjengelig for salg	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Totalresultat for perioden	-	-	-	-	-	-	-	1.237	19	1.256
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2016	-	-	-	-	-389	-	-	-	-	-389
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-	-220	-	-	-	-220
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	0	-	-	0	-	-	-	-	-	0
Andre egenkapitalføringer	-	-	-	-	-	-	-	-0	-	-0
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	256	-	256
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets*)	-5	-	-	-7	-	-	-	-8	-	-19
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	71	71
Sum transaksjoner med eierne	-4	-	-	-7	-389	-220	-	248	71	-301
Egenkapital per 30.09.17	2.588	895	4.498	4.477	-	-	139	3.141	516	16.255

*) Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank i Markets' tradingaktivitet

Noter

Innholdsfortegnelse

Note 1 - Regnskapsprinsipper	26
Note 2 - Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger	27
Note 3 - Segmentrapportering	28
Note 4 - Kapitaldekning	30
Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring	32
Note 6 - Tap på utlån og garantier	33
Note 7 - Nedskrivning på utlån og garantier	34
Note 8 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement	35
Note 9 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring	36
Note 10 - Netto renteinntekter	37
Note 11 - Andre driftskostnader	38
Note 12 - Øvrige eiendeler	39
Note 13 - Annen gjeld	40
Note 14 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital	41
Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	42
Note 16 - Likviditetsrisiko	44

Note 1 - Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 SMN avlegger kvartalsregnskapet i samsvar med børsforskrift, børsregler og International Financial Reporting Standards (IFRS), godkjent av EU, herunder IAS 34 om delårsrapportering. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2016. Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap.

Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standarder og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet har valgt å ikke anvende tidlig, er de vesentligste standardene IFRS 9 "Finansielle instrumenter", IFRS 15 "Inntekter fra kundekontrakter" og IFRS 16 "Leieavtaler".

IFRS 9 Finansielle instrumenter skal erstatte dagens IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering, måling og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring. IFRS 9 er gjeldende fra 1. januar 2018 og er godkjent av EU. Det er adgang til tidlig anvendelse av standarden. Det vil ikke SpareBank 1 SMN benytte seg av. SpareBank 1 SMN vil heller ikke vise sammenlignbare tall for tidligere perioder ved implementering av standarden 1. januar 2018.

Utfyllende informasjon om implementering av IFRS 9 i SpareBank 1 SMN finnes i note 2 i årsregnskapet 2016. IFRS 9-prosjektet har gjennom 2017 i henhold til planen fortsatt arbeidet med parallellberegninger av effekter og modellverket samt avklaringer rundt verdsettelse, klassifisering mv. Banken har besluttet å benytte tre makroøkonomiske scenarier for å ta hensyn til ikke-lineære aspekter av forventede tap. De ulike scenarier vil bli benyttet for å justere aktuelle parametre for beregning av forventet tap, og et sannsynlighetsvektet gjennomsnitt av forventet tap i henhold til respektive scenarie vil bli innregnet som tap.

Banken har også besluttet å benytte både absolutte og relative endringer i misligholdssannsynlighet (PD) som kriterie for hva som regnes som vesentlig endring i kredittrisiko. Fokus i resterende del av 2017 vil fortsatt være ferdigstillelse av prosesser, styring, testing og kalibrering av modeller, kvantifisering av effekter samt intern opplæring.

Basert på arbeidet så langt forventes det fortsatt ikke vesentlige effekter knyttet til overgang til IFRS 9. Dette gjelder både eventuelle effekter knyttet til endring av klassifisering og måling samt endret metodikk knyttet til tapsnedskrivninger.

Konsernet har vurdert virkningen av IFRS 15 "Inntekter fra kundekontrakter" og IFRS 16 "Leieavtaler" og ser ikke at disse vil få vesentlige konsekvenser.

Note 2 - Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimer, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I fjorårets årsregnskap er det redegjort nærmere for vesentlige estimer og forutsetninger i note 3 Kritiske estimer og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Pensjoner

Sparebank 1 SMN -konsernet har to typer pensjonsavtaler - ytelsesbasert og innskuddsbasert pensjonsavtale. Konsernet har ikke innhentet ny pensjonsberegning per 30. september 2017 da det ikke er identifisert forhold som vesentlig endrer pensjonsforpliktelsen. For ytterligere beskrivelse av de ulike pensjonsordningene, se note 24 i årsrapporten for 2016.

Note 3 - Segmentrapportering

For datterselskapene oppgis tall fra de respektive selskapsregnskapene, mens for tilknyttede og felleskontrollerte selskaper som tas inn etter egenkapitalmetoden oppgis konsernets resultatandel etter skatt samt bokført verdi av investeringen på konsernnivå.

Konsern 30. september 2017

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB1 Markets	EM 1	SB 1 Finans MN	SB 1 Regnskaps- huset SMN	SB1 Gruppen	BN Bank	Øvrige/elim	Total
Netto renteinntekter	728	730	-11	1	165	-1	-	-	-10	1.603
Renter av anvendt kapital	92	84	-	-	-	-	-	-	-175	-
Sum renteinntekter	819	814	-11	1	165	-1	-	-	-185	1.603
Netto provisjons- og andre inntekter	576	151	239	371	41	285	-	-	-189	1.475
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	0	9	50	-	-	-	214	70	162	507
Sum inntekter	1.396	974	279	373	206	284	214	70	-213	3.584
Sum driftskostnader	598	276	289	360	101	239	-	-	-111	1.751
Resultat før tap	798	699	-10	12	105	45	214	70	-101	1.833
Tap på utlån, garantier m.v.	3	249	-	-	12	-	-	-	-0	263
Resultat før skatt inkl. res. virksomhet holdt for salg	796	450	-10	12	94	45	214	70	-101	1.570
EK avkastning *)	16,3 %	10,1 %								10,8 %
Balanse										
Utlån til kunder	100.745	40.419	-	-	6.502	-	-	-	-520	147.146
Herav solgt Boligkreditt og Næringskreditt	-34.361	-2.090	-	-	-	-	-	-	-0	-36.451
Individuell nedskrivning utlån	-20	-665	-	-	-12	-	-	-	-2	-700
Gruppenedskrivning utlån	-90	-218	-	-	-23	-	-	-	-15	-346
Andre eiendeler	157	928	2.076	899	15	307	1.460	1.126	30.297	37.265
Sum eiendeler	66.430	38.374	2.076	899	6.482	307	1.460	1.126	29.759	146.913
Innskudd fra og gjeld til kunder	36.974	36.275	-	-	-	-	-	-	-164	73.086
Annen gjeld og egenkapital	29.456	2.099	2.076	899	6.482	307	1.460	1.126	29.923	73.828
Sum egenkapital og gjeld	66.430	38.374	2.076	899	6.482	307	1.460	1.126	29.759	146.913

Konsern 30. september
2016

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB1 Markets	EM 1	SB 1 Finans MN	SB1 Regnskaps- huset SMN	SB1 Gruppen	BN Bank	Øvrige/elim	Total
Netto renteinntekter	679	703	-7	3	135	0	-	-	-123	1.391
Renter av anvendt kapital	34	28	-	-	-	-	-	-	-61	-
Sum renteinntekter	713	731	-7	3	135	0	-	-	-184	1.391
Netto provisjons- og andre inntekter	513	148	153	327	-9	172	-	-	-45	1.260
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	0	10	59	-	-	-	220	79	346	713
Sum inntekter	1.227	889	205	330	126	172	220	79	117	3.365
Sum driftskostnader	602	264	195	271	43	139	-	-	7	1.521
Resultat før tap	625	625	10	59	83	33	220	79	109	1.844
Tap på utlån, garantier m.v.	10	398	4	-	9	-	-	-	-3	417
Resultat før skatt inkl. res. virksomhet holdt for salg	615	227	6	59	75	33	220	79	113	1.427
EK avkastning *)	13,5 %	4,1 %								11,0 %

Balanse

Utlån til kunder	91.655	38.312	-	-	5.170	-	-	-	-676	134.462
Hervav solgt Boligkreditt og Næringskreditt	-33.021	-1.872	-	-	-	-	-	-	0	-34.893
Individuell nedskrivning utlån	-24	-522	-	-	-10	-	-	-	-2	-558
Gruppenedskrivning utlån	-95	-279	-	-	-18	-	-	-	1	-391
Andre eiendeler	203	47	1.636	323	9	213	1.590	1.181	35.995	41.196
Sum eiendeler	58.718	35.686	1.636	323	5.151	213	1.590	1.181	35.317	139.815

Innskudd fra og gjeld til

kunder	34.911	31.441	-	-	-	-	-	-	-63	66.290
Annen gjeld og egenkapital	23.807	4.245	1.636	323	5.151	213	1.590	1.181	35.380	73.526
Sum egenkapital og gjeld	58.718	35.686	1.636	323	5.151	213	1.590	1.181	35.317	139.815

*) Regulatorisk kapital er lagt til grunn ved beregning av anvendt kapital i PM og Næringsliv. Denne kapitalen er oppgrosset til 15,0 (14,5) prosent for å være i tråd med bankens kapitalmål per 31. desember 2017

**) Spesifikasjon av netto avkastning på finansielle eiendeler inkl. holdt for salg (mill. kr)

	30.9.17	30.9.16
Utbytte	5	87
Gevinst/(tap) på aksjer	79	100
Gevinst/(tap) på finansielle derivater	32	52
Gevinst/(tap) på øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi (FVO)	11	26
Gevinst/(tap) på valuta	29	53
Gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	206	138
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter knyttet til sikringsbokføring	-147	-89
Sum verdiendringer finansielle eiendeler	209	281
SpareBank 1 Gruppen	214	220
SpareBank 1 Boligkreditt	-26	9
SpareBank 1 Næringskreditt	18	20
BN Bank	70	79
SpareBank 1 Kredittkort	11	20
SpareBank 1 Mobilbetaling	-14	-19
Andre selskaper	19	16
Sum avkastning på eierinteresser	293	346
Sum	507	713

Virkelig verdi sikring

Virkelig verdi-endringer på sikringsinstrumentet	-147	-89
Virkelig verdi-endringer på den sikrede posten henførbart til sikret risiko	127	71
Gevinster el. tap fra sikringsbokføring, netto	-20	-17

Note 4 - Kapitaldekning

SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. Fra 31. mars 2015 har banken tillatelse til å benytte Avansert IRB for de foretakporteføljene som tidligere ble rapportert etter grunnleggende IRB-metode.

Per 30. september 2017 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og den norske motsyklisk kapitalbuffer 1,5 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 11,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN på 2,1 prosent med virkning fra fjerde kapital 2016. Totalt minstekrav til ren kjernekapital inklusive pilar 2-kravet er dermed 13,6 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer økte fra 1,0 prosent til 1,5 prosent med virkning fra 30. juni 2016. Finansdepartementet har vedtatt at kapitalbufferen økes med 0,5 prosent til 2,0 prosent med virkning fra 31. desember 2017.

Fra fjerde kvartal 2016 er differensierte satser på motsyklisk buffer trådt i kraft. For engasjementer i andre land benyttes den motsykliske kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. For tredje kvartal 2017 er morbanken under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer. For konsern er beregnet vektet motsyklisk kapitalbuffer på 1,5 prosent.

Deler av konsernets fondsobligasjoner og ansvarlig lån er utstedt i henhold til gammelt regelverk. Disse har vært gjenstand for nedtrapping med 40 prosent i 2016 og 50 prosent i 2017. Nedtrappingen øker med ytterligere 10 prosent for hvert år. Per 30. september 2017 hadde banken 450 millioner kroner i fondsobligasjoner som vil være gjenstand for nedtrapping. Tilsvarende for ansvarlig lån er 636 millioner kroner. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens rene kjernekapitaldekning faller under 5,125 prosent.

Morbank				Konsern		
31.12.16	30.9.16	30.9.17	(mill. kr)	30.9.17	30.9.16	31.12.16
13.212	12.792	14.055	Sum balanseført egenkapital	16.255	14.893	15.299
-	-	-	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-262	-	-
-470	-475	-484	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-888	-758	-741
-	-	-	Andel av fond for urealiserte gevinster i tilknyttede selskap	117	119	117
-609	-	-	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-	-	-609
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-516	-411	-425
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	303	211	220
-	-93	-	Overfinansiering pensjonsforpliktelse	-	-94	-
-	-1.179	-1.446	Periodens resultat	-1.250	-1.185	-
-	823	821	Delårsresultat som inngår i kjernekapitalen (50 prosent etter skatt av konsernresultat for 2017)	625	830	-
-29	-30	-28	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-46	-51	-48
-190	-146	-200	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-264	-205	-248
-	-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	8	-	-
-	-	-	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-92	-453	-337
11.913	11.693	12.717	Sum ren kjernekapital	13.990	12.895	13.229
950	950	950	Fondsobligasjon	1.358	1.354	1.358
483	487	459	Fondsobligasjon omfattet av overgangsbestemmelser	459	487	483
13.346	13.129	14.126	Sum kjernekapital	15.807	14.736	15.069
			Tilleggskapital utover kjernekapital			
1.000	1.000	1.368	Ansvarlig kapital	1.979	1.644	1.698
673	673	561	Ansvarlig kapital omfattet av overgangsbestemmelser	561	673	673
-256	-43	-254	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-254	-43	-256
1.418	1.631	1.675	Sum tilleggskapital	2.286	2.275	2.116
14.764	14.760	15.801	Netto ansvarlig kapital	18.093	17.011	17.185

			Minimumskrav ansvarlig kapital			
1.065	1.025	1.050	Spesialiserte foretak	1.177	1.166	1.206
1.064	1.068	1.040	Foretak	1.054	1.107	1.102
1.270	1.282	1.284	Massemarked eiendom	1.763	1.752	1.753
85	49	87	Massemarked øvrig	89	52	88
1.223	1.240	1.222	Egenkapitalposisjoner IRB	1	3	3
4.707	4.665	4.683	Sum kredittrisiko IRB	4.084	4.080	4.153
5	5	4	Stater og sentralbanker	4	5	5
73	69	74	Obligasjoner med fortrinnsrett	136	129	130
426	532	453	Institusjoner	377	457	340
5	0	5	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	11	10	7
45	57	40	Foretak	254	260	253
0	0	0	Massemarked	376	169	179
13	12	14	Engasjementer med pant i fast eiendom	198	332	342
245	243	227	Egenkapitalposisjoner	342	333	338
86	49	63	Øvrige eiendeler	172	135	178
898	968	881	Sum kredittrisiko Standardmetoden	1.870	1.828	1.772
35	18	22	Gjeldsrisiko	24	19	36
-	-	-	Egenkapitalrisiko	18	10	5
-	-	-	Valutarisiko	-	1	1
334	334	341	Operasjonell risiko	510	479	479
51	48	74	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	134	88	84
-	-	-	Overgangsordning	956	723	574
6.026	6.033	6.000	Minimumskrav ansvarlig kapital	7.595	7.228	7.103
75.325	75.407	75.004	Beregningsgrunnlag	94.938	90.351	88.786
3.390	3.393	3.375	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	4.272	4.066	3.995
			Bufferkrav			
1.883	1.885	1.875	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.373	2.259	2.220
2.260	2.262	2.250	Systemrisikobuffer, 3,0 prosent	2.848	2.711	2.664
1.130	1.131	1.125	Motsykliskbuffer, 1,5 prosent (1,0 prosent)	1.424	1.355	1.332
5.273	5.278	5.250	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	6.646	6.325	6.215
3.251	3.021	4.092	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	3.072	2.505	3.018
			Kapitaldekning			
15,8 %	15,5 %	17,0 %	Ren kjernekapitaldekning	14,7 %	14,3 %	14,9 %
17,7 %	17,4 %	18,8 %	Kjernekapitaldekning	16,6 %	16,3 %	17,0 %
19,6 %	19,6 %	21,1 %	Kapitaldekning	19,1 %	18,8 %	19,4 %
			Uvektet kjernekapitalandel			
133.514	135.133	142.840	Balanseposter	203.155	197.689	194.324
8.234	8.232	7.535	Poster utenom balansen	9.506	10.266	10.068
-690	-744	-713	Øvrige justeringer	-1.301	-1.572	-1.388
141.058	142.620	149.662	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	211.361	206.383	203.005
13.346	13.129	14.126	Kjernekapital	15.807	14.736	15.069
9,5 %	9,2 %	9,4 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,5 %	7,1 %	7,4 %

Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring

Morbank			(mill. kr)	Konsern		
31.12.16	30.9.16	30.9.17		30.9.17	30.9.16	31.12.16
10.290	9.419	11.217	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	11.486	9.607	10.499
1.599	1.359	1.352	Havbruk	1.745	1.738	1.985
2.701	2.692	3.256	Industri og bergverk	3.560	2.977	2.985
2.980	3.160	2.712	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	3.341	3.684	3.532
2.288	2.276	2.288	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.546	2.482	2.510
4.983	5.027	4.678	Sjøfart og offshore	4.678	5.027	4.983
13.688	13.704	14.807	Eiendomsdrift	14.867	13.761	13.744
2.442	2.534	2.415	Forretningsmessig tjenesteyting	2.216	2.174	2.072
3.220	3.311	3.588	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	4.332	3.893	3.836
273	255	211	Offentlig forvaltning	226	269	288
1.670	1.533	1.766	Øvrige sektorer	1.796	1.463	1.700
46.135	45.270	48.289	Sum næring	50.794	47.074	48.133
86.513	84.650	92.818	Lønnstakere	96.352	87.388	89.402
132.648	129.920	141.107	Sum utlån inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	147.146	134.462	137.535
33.142	32.930	34.196	Herav Boligkreditt	34.196	32.930	33.142
2.069	1.963	2.255	Herav Næringskreditt	2.255	1.963	2.069
97.437	95.027	104.656	Brutto utlån til kunder	110.695	99.569	102.325
620	546	685	- Individuelle nedskrivninger	700	558	632
318	373	323	- Nedskrivning på grupper av utlån	346	391	339
96.499	94.108	103.647	Netto utlån til kunder	109.649	98.619	101.354

Note 6 - Tap på utlån og garantier

Morbank

	Januar - September								
	2017			2016			2016		
Tap på utlån (mill. kr)	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-3	65	62	-0	374	373	0	449	450
Periodens endring i gruppenedskrivninger	-	5	5	-	15	15	-	-40	-40
Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	8	142	150	7	7	13	8	34	42
Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	2	37	40	6	5	11	10	49	59
Inngang på tidligere nedskrevne utlån, garantier m.v.	-4	-0	-4	-3	-2	-5	-6	-3	-8
Sum tap på utlån og garantier	3	249	252	10	398	408	13	490	502

Konsern

	Januar - September								
	2017			2016			2016		
Tap på utlån (mill. kr)	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-4	68	64	-0	378	377	0	454	454
Periodens endring i gruppenedskrivninger	3	5	8	3	13	15	4	-42	-38
Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	8	142	150	7	7	15	8	36	44
Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	9	38	47	10	5	15	14	50	64
Inngang på tidligere nedskrevne utlån, garantier m.v.	-5	-0	-5	-4	-2	-5	-6	-3	-9
Sum tap på utlån og garantier	11	252	263	16	401	417	21	495	516

Note 7 - Nedskrivning på utlån og garantier

Morbank

Individuelle nedskrivninger (mill. kr)	30.9.17			30.9.16			31.12.16		
	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 1.1.*)	28	597	625	28	148	176	28	148	176
- Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	8	142	150	7	7	13	8	34	42
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	4	8	12	3	20	23	3	36	39
+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	0	138	138	2	5	7	2	6	8
+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	4	87	90	4	399	403	4	518	523
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	20	672	692	24	525	549	24	602	625

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier, 6,9 mill. kroner, er oppført i balansen som gjeld under 'Andre forpliktelser'

Gruppenedskrivninger (mill.kr)	30.9.17			30.9.16			31.12.16		
	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.	90	228	318	90	268	358	90	268	358
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån, garantier m.v.	-	5	5	-	15	15	-	-40	-40
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	90	233	323	90	283	373	90	228	318

Konsern

Individuelle nedskrivninger (mill. kr)	30.9.17			30.9.16			31.12.16		
	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 1.1.*)	31	607	638	31	153	184	31	153	184
- Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	9	142	151	7	7	15	8	36	44
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	4	8	12	4	21	25	3	36	39
+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	0	138	138	2	6	7	2	6	8
+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	4	90	94	5	404	410	4	523	528
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	23	684	707	27	535	562	27	611	638

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier, 6,9 mill. kroner, er oppført i balansen som gjeld under 'Andre forpliktelser'

Gruppenedskrivninger (mill. kr)	30.9.17			30.9.16			31.12.16		
	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt	Privat-marked	Nærings-liv	Totalt
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.	100	239	339	96	281	376	96	281	376
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån, garantier m.v.	3	5	8	3	13	15	4	-42	-38
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	102	244	346	98	293	391	100	239	339

Note 8 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement

Morbank

	30.9.17			30.9.16			31.12.16		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Misligholdte utlån (mill. kr)									
Brutto mislighold over 90 dager *)	165	40	205	149	30	178	144	29	173
- Individuelle nedskrivninger	14	21	35	14	17	31	17	18	36
Netto misligholdte utlån	151	19	170	134	13	147	127	11	138
Avsetningsgrad	8 %	53 %	17 %	10 %	56 %	17 %	12 %	62 %	21 %
Andre tapsutsatte engasjement									
Tapsutatte engasjement (ikke misligholdt)	19	1.180	1.199	26	1.318	1.345	19	1.435	1.453
- Individuelle nedskrivninger	7	650	657	9	509	518	6	584	590
Netto andre tapsutsatte engasjement	12	530	542	17	810	826	13	851	863
Avsetningsgrad	37 %	55 %	55 %	36 %	39 %	39 %	33 %	41 %	41 %

*) Det foreligger ikke mislighold på lån i garantiporteføljen overtatt fra BN Bank per tredje kvartal

Konsern

	30.9.17			30.9.16			31.12.16		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Misligholdte utlån (mill. kr)									
Brutto mislighold over 90 dager *)	178	84	263	177	44	221	176	38	214
- Individuelle nedskrivninger	16	26	41	18	18	35	20	19	39
Netto misligholdte utlån	163	59	222	160	26	186	156	18	174
Avsetningsgrad	9 %	30 %	16 %	10 %	41 %	16 %	12 %	51 %	18 %
Andre tapsutsatte engasjement									
Tapsutatte engasjement (ikke misligholdt)	19	1.196	1.215	26	1.334	1.360	19	1.455	1.474
- Individuelle nedskrivninger	7	658	665	9	517	526	6	592	599
Netto andre tapsutsatte engasjement	12	538	550	17	817	833	13	863	875
Avsetningsgrad	37 %	55 %	55 %	36 %	39 %	39 %	33 %	41 %	41 %

*) Det foreligger ikke mislighold på lån i garantiporteføljen overtatt fra BN Bank per tredje kvartal

Note 9 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring

Morbank			(mill. kr)	Konsern		
31.12.16	30.9.16	30.9.17		30.9.17	30.9.16	31.12.16
2.791	2.805	2.896	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	2.896	2.805	2.791
420	229	848	Havbruk	848	229	420
1.727	1.481	1.915	Industri og bergverk	1.915	1.481	1.727
2.416	2.148	2.287	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	2.287	2.148	2.416
4.067	3.365	3.509	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	3.509	3.365	4.067
1.740	1.675	1.288	Sjøfart og offshore	1.288	1.675	1.740
4.387	5.325	4.786	Eiendomsdrift	4.535	5.104	4.153
5.550	5.216	6.199	Forretningsmessig tjenesteyting	6.199	5.216	5.550
4.848	5.062	5.898	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	5.438	4.623	4.339
8.627	8.419	11.106	Offentlig forvaltning	11.106	8.419	8.627
2.048	1.992	1.788	Øvrige sektorer	1.560	1.555	1.569
38.621	37.715	42.518	Sum næring	41.580	36.618	37.398
29.769	29.672	31.506	Lønnstakere	31.506	29.672	29.769
68.391	67.387	74.024	Sum innskudd	73.086	66.290	67.168

Note 10 - Netto renteinntekter

Morbank				Konsern		
Januar - September				Januar - September		
2016	2016	2017	(mill. kr)	2017	2016	2016
Renteinntekter						
124	92	100	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	31	37	48
2.986	2.235	2.331	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	2.570	2.417	3.240
			Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre			
292	213	221	rentebærende verdipapirer	219	211	289
-	-	-	Andre renteinntekter	17	14	19
3.401	2.539	2.652	Sum renteinntekter	2.836	2.680	3.597
Rentekostnader						
152	114	97	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	100	114	153
652	488	490	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	479	476	636
708	535	499	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	499	535	708
145	109	106	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	108	110	146
2	2	-0	Andre rentekostnader	11	10	13
58	44	37	Avgift Sparebankenes sikringsfond	37	44	58
1.717	1.292	1.229	Rentekostnader og lignende kostnader	1.233	1.289	1.714
1.684	1.248	1.422	Netto renteinntekter	1.603	1.391	1.883

Note 11 - Andre driftskostnader

Morbank				Konsern		
Januar - September				Januar - September		
2016	2016	2017	(mill. kr)	2017	2016	2016
197	157	156	IT-kostnader	205	195	252
18	13	13	Porto og verditransport	17	17	22
55	38	35	Markedsføring	73	68	98
34	31	34	Ordinære avskrivninger	74	73	98
124	91	90	Driftskostnader faste eiendommer	84	78	109
70	49	55	Kjøpte tjenester	102	75	108
116	80	81	Øvrige driftskostnader	133	107	156
615	459	465	Sum driftskostnader	688	613	844

Note 12 - Øvrige eiendeler

Morbank				Konsern		
31.12.16	30.9.16	30.9.17	(mill. kr)	30.9.17	30.9.16	31.12.16
27	33	27	Utsatt skattefordel	202	184	196
121	124	118	Varige driftsmidler	877	925	906
37	22	80	Opptjente ikke motatte inntekter	124	53	63
20	1.165	585	Fordringer verdipapirer	989	1.657	220
198	124	198	Pensjonsmidler	208	125	207
479	87	429	Andre eiendeler	857	386	785
882	1.556	1.438	Sum øvrige eiendeler	3.256	3.331	2.376

Note 13 - Annen gjeld

Morbank				Konsern		
31.12.16	30.9.16	30.9.17	(mill. kr)	30.9.17	30.9.16	31.12.16
0	0	0	Utsatt skatt	34	22	33
266	292	159	Betalbar skatt	222	351	319
8	13	8	Formuesskatt	8	13	8
73	73	200	Tidsavgrensninger	585	331	367
118	95	130	Avsetninger	130	95	118
26	25	26	Pensjonsforpliktelser	26	31	26
90	75	72	Trasseringsgjeld	72	75	90
3	4	17	Leverandørgjeld	104	51	39
0	605	618	Gjeld verdipapirer	906	940	147
-	-	-	Egenkapitalinstrumenter	217	176	181
146	226	470	Annen gjeld	511	267	203
731	1.409	1.699	Sum annen gjeld	2.816	2.353	1.531

Note 14 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

Konsern

Endring i verdipapirgjeld (mill. kr)	30.9.17	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.16
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	37.600	7.250	5.645	460	35.535
Verdijusteringer	247	-	-	-206	453
Påløpte renter	244	-	-	-84	328
Totalt	38.091	7.250	5.645	169	36.317

Endring i ansvarlig lånekapital (mill. kr)	30.9.17	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.16
Ordinære ansvarlig lånekapital, nominell verdi	2.047	1.000	632	-25	1.704
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	1.400	-	-	-	1.400
Verdijusteringer	46	-	-	-18	64
Påløpte renter	10	-	-	-4	14
Totalt	3.503	1.000	632	-47	3.182

Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdssettelse basert på noterte priser i aktivt marked

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og statskassaveksler.

Nivå 2: Verdssettelse basert på observerbare markedsdata

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder.

Nivå 3: Verdssettelse basert på annet enn observerbare data

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 30. september 2017:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	7	4.255	-	4.262
- Obligasjoner og sertifikater	2.840	15.069	-	17.908
- Egenkapitalinstrumenter	1.137	-	409	1.546
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	3.459	3.502
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	61	61
Sum eiendeler	3.983	19.366	3.929	27.279
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	5	3.674	-	3.679
- Egenkapitalinstrumenter	217	-	-	217
Sum forpliktelser	223	3.674	-	3.896

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 30. september 2016:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	70	5.419	-	5.489
- Obligasjoner og sertifikater	1.936	14.962	-	16.898
- Egenkapitalinstrumenter	622	-	505	1.127
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	3.771	3.813
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	42	-	84	126
Sum eiendeler	2.670	20.423	4.359	27.453
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	58	4.947	-	5.004
- Egenkapitalinstrumenter	174	6	-	180
Sum forpliktelser	231	4.953	-	5.184

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2016:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	44	4.708	-	4.752
- Obligasjoner og sertifikater	2.511	15.046	-	17.557
- Egenkapitalinstrumenter	959	-	524	1.483
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	3.783	3.826
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	60	60
Sum eiendeler	3.514	19.796	4.367	27.676
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	48	4.026	-	4.074
- Egenkapitalinstrumenter	173	8	-	181
Sum forpliktelser	221	4.034	-	4.255

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 30. september 2017:

(mill. kr)	Fastrentelån	Aksjer til virkelig verdi over resultatet	Aksjer tilgjengelig for salg	Sum
Inngående balanse 1.1.17	3.783	524	60	4.367
Tilgang	269	10	-	279
Avhending	-601	-149	-	-751
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	9	24	2	34
Utgående balanse 30.09.17	3.459	409	61	3.929

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 30. september 2016:

(mill. kr)	Fastrentelån	Aksjer til virkelig verdi over resultatet	Aksjer tilgjengelig for salg	Sum
Inngående balanse 1.1.16	4.405	574	108	5.087
Tilgang	377	24	28	429
Avhending	-991	-70	-3	-1.064
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-20	-22	-49	-91
Utgående balanse 30.09.16	3.771	505	84	4.359

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2016:

(mill. kr)	Fastrentelån	Aksjer til virkelig verdi over resultatet	Aksjer tilgjengelig for salg	Sum
Inngående balanse 1.1.16	4.405	574	108	5.087
Tilgang	770	28	1	799
Avhending	-1.347	-66	-	-1.413
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-44	-13	-50	-106
Utgående balanse 31.12.16	3.783	524	60	4.367

Note 16 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler. Styringen tar utgangspunkt i konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets moderate risikoprofil.

Konsernet reduserer sin likviditetsrisiko gjennom en spredning av innlån på ulike markeder, innlånskilder, løpetider og instrumenter samt ved bruk av langsiktige innlån. Det foreligger beredskapsplaner både for konsernet og SpareBank 1-alliansen for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige kapitalmarkeder. Disse hensyntar perioder med både bankspesifikke, systemmessige krisescenarier og en kombinasjon av disse. Konsernet har som mål å kunne overleve i tolv måneder uten tilgang på ny finansiering samtidig som boligpriser faller med 30 prosent. Banken skal i samme periode tilfredsstillende minstekrav til LCR.

Gjennomsnittlig restløpetid på porteføljen av senior obligasjonslån og OMF var 2,85 år ved utgangen av tredje kvartal 2017. Samlet LCR var 124 prosent ved utgangen av tredje kvartal og gjennomsnittlig samlet LCR var 127 prosent i kvartalet isolert. LCR i norske kroner og euro var henholdsvis 112 og 401 prosent ved utgangen av kvartalet.

Egenkapitalbevisbrøk

(mill. kr)	30.9.17	31.12.16
Eierandelskapital	2.597	2.597
Utjevningfond	4.487	4.487
Overkursfond	895	895
Fond for urealiserte gevinster	81	81
Annen egenkapital	4	-
A. Sum egenkapitalbeviserernes kapital	8.064	8.060
Grunnfondskapital	4.498	4.498
Fond for urealiserte gevinster	45	45
Annen egenkapital	2	-
B. Sum grunnfondskapital	4.545	4.543
Avsetning gaver	-	220
Avsatt utbytte	-	389
Egenkapital ekskl. periodens resultat	12.609	13.212
Egenkapitalbevisbrøk A/(A+B)	64,0 %	64,0 %
Egenkapitalbevisbrøk til disponering	64,0 %	64,0 %

Resultater fra kvartalsregnskapene

Konsern (mill. kr)	3. kv 2017	2. kv 2017	1. kv 2017	4. kv 2016	3. kv 2016	2. kv 2016	1. kv 2016	4. kv 2015	3. kv 2015
Renteinntekter	959	945	931	917	874	896	910	962	1.058
Rentekostnader	400	424	409	424	425	424	441	489	593
Netto renteinntekter	559	521	522	493	449	472	469	473	466
Provisjonsinntekter	360	349	308	300	326	331	295	309	317
Provisjonskostnader	46	38	35	35	34	36	28	38	38
Andre driftsinntekter	168	227	182	149	120	154	134	107	99
Netto provisjons- og andre inntekter	482	538	455	414	412	448	401	378	378
Utbytte	1	3	1	1	13	73	0	3	0
Netto resultat fra eierinteresser	126	94	71	74	103	127	119	121	78
Netto resultat fra finansielle instrumenter	108	35	66	153	157	71	53	-15	-91
Netto avk. på finansielle investeringer	235	131	138	228	274	271	172	109	-13
Sum inntekter	1.276	1.191	1.115	1.134	1.134	1.191	1.042	959	831
Personalkostnader	357	362	345	251	294	318	295	280	264
Andre driftskostnader	225	236	227	231	210	209	194	235	203
Sum driftskostnader	582	598	571	482	504	528	489	515	466
Resultat før tap	694	593	544	652	630	664	553	444	364
Tap på utlån, garantier m.v.	88	86	89	99	130	118	170	56	56
Resultat før skatt	607	507	454	553	500	546	383	388	309
Skattekostnad	115	109	96	99	85	85	72	100	61
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	-0	3	-0	7	-1	-1	-0	-0	0
Periodens resultat	491	401	358	462	414	460	311	287	248

Nøkkeltall fra kvartalsregnskapene

Konsern (mill. kr)	3. kv 2017	2. kv 2017	1. kv 2017	4. kv 2016	3. kv 2016	2. kv 2016	1. kv 2016	4. kv 2015	3. kv 2015
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning per kvartal	12,5%	10,5%	9,4%	12,2%	11,3%	12,9%	8,9%	8,4%	7,4%
Kostnadsprosent	46 %	50 %	51 %	43 %	44 %	44 %	47 %	54 %	56 %
Balansetall fra kvartalsregnskapene									
Utlån til kunder (brutto)	110.695	107.358	104.117	102.325	99.569	97.790	95.331	93.974	94.917
Brutto utlån til kunder inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	147.146	143.800	140.038	137.535	134.462	132.583	129.520	127.378	126.180
Innskudd fra kunder	73.086	75.559	70.176	67.168	66.290	67.031	63.851	64.090	63.620
Forvaltningskapital	146.913	149.449	142.042	138.080	139.815	141.145	134.345	131.914	129.237
Kvartalets gjennomsnittlige forvaltningskapital	148.181	145.746	140.061	138.948	140.480	137.745	133.129	130.575	130.063
Utlånsvekst inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt siste 12 mnd	9,4 %	8,5 %	8,1 %	8,0 %	6,6 %	6,5 %	5,4 %	5,8 %	8,3 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	10,3 %	12,7 %	9,9 %	4,8 %	4,2 %	1,3 %	5,4 %	5,6 %	9,5 %
Tap og mislighold i % av brutto utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt									
Tapsprosent utlån, annualisert	0,24 %	0,24 %	0,26 %	0,29 %	0,39 %	0,36 %	0,53 %	0,18 %	0,18 %
Misligholdte eng. i % av brutto utlån	0,18 %	0,18 %	0,15 %	0,16 %	0,16 %	0,19 %	0,16 %	0,16 %	0,17 %
Andre tapsutsatte eng. i % av brutto utlån	0,83 %	0,80 %	0,77 %	1,07 %	1,01 %	0,90 %	0,32 %	0,31 %	0,36 %
Soliditet									
Ren									
kjernekapitaldekningsprosent	14,7 %	15,0 %	14,8 %	14,9 %	14,3 %	14,1 %	13,6 %	13,6 %	13,2 %
Kjernekapitalprosent	16,6 %	16,9 %	16,8 %	17,0 %	16,3 %	16,1 %	15,6 %	15,6 %	15,2 %
Kapitaldekningsprosent	19,1 %	19,1 %	19,0 %	19,4 %	18,8 %	18,7 %	18,1 %	18,3 %	17,9 %
Kjernekapital	15.807	15.622	15.254	15.069	14.736	14.604	14.237	13.988	13.451
Netto ansvarlig kapital	18.093	17.649	17.288	17.185	17.011	16.882	16.516	16.378	15.886
Likviditetsdekning (LCR)	124 %	160 %	136 %	129 %	138 %	149 %	110 %	118 %	76 %
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,5 %	7,2 %	7,4 %	7,4 %	7,1 %	6,8 %	6,8 %	6,7 %	6,7 %
Egenkapitalbevis (EKB)									
Børskurs ved utgangen av kvartalet	81,25	71,75	66,50	64,75	55,75	46,70	52,75	50,50	54,00
Antall utstedte bevis (i mill.)	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83
Bokført egenkapital per EKB, i kr	76,21	73,85	72,03	73,26	71,17	69,18	67,37	67,65	65,52
Resultat per EKB, majoritetsandel, i kr per kvartal	2,41	1,92	1,73	2,21	2,00	2,21	1,49	1,45	1,26
Pris / Resultat per EKB (annualisert)	8,42	9,34	9,59	7,34	6,98	5,27	8,83	8,71	10,72
Pris / Bokført egenkapital	1,07	0,97	0,92	0,88	0,78	0,68	0,78	0,75	0,82

Egenkapitalbevis

Kursutvikling sammenlignet med OSEBX and OSEEX

1. okt 2015 til 30. sep 2017

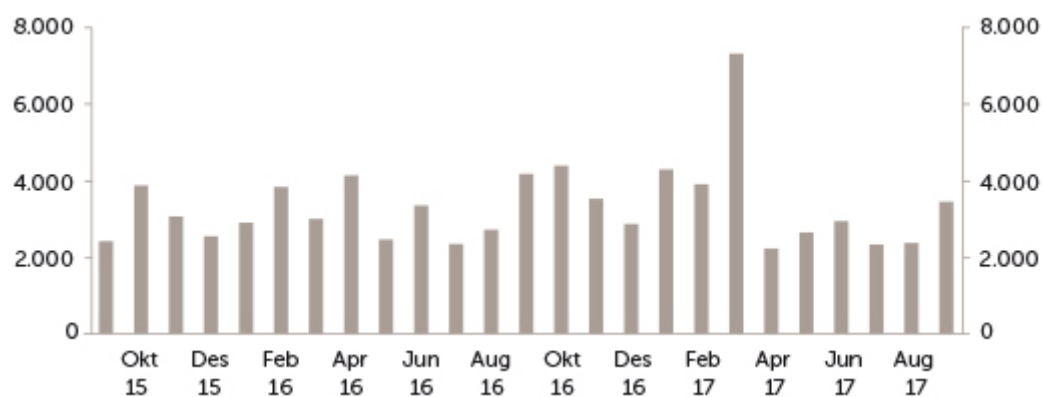

OSEBX = Oslo Stock Exchange Benchmark Index (rebasert lik MING 1. okt 2015)

OSEEX = Oslo Stock Exchange ECC Index (rebasert lik MING 1. okt 2015)

Omsetningsstatistikk

1. okt 2015 til 30. sep 2017

Totalt antall egenkapitalsbevis omsatt, i 1000

20 største eiere	Antall	Andel
VPF Nordea Norge Verdi	6.572.299	5,06 %
Sparebankstiftelsen SMN	3.965.391	3,05 %
Verdipapirfondet DNB Norge (IV)	3.807.407	2,93 %
VPF Odin Norge	3.726.686	2,87 %
State Street Bank and Trust CO (nominee)	3.715.284	2,86 %
VPF Danske Invest Norske Aksjer Inst. II	3.369.028	2,59 %
JP Morgan Chase Bank (nominee)	2.941.307	2,27 %
VPF Pareto Aksje Norge	2.455.344	1,89 %
State Street Bank and Trust CO (nominee)	1.996.638	1,54 %
VPF Alfred Berg Gambak	1.924.604	1,48 %
Pareto AS	1.821.202	1,40 %
VPF Danske Invest Norske Aksjer Inst. I	1.760.092	1,36 %
Forsvarets Personellservice	1.717.046	1,32 %
MP Pensjon PK	1.568.771	1,21 %
JP Morgan Chase Bank (nominee)	1.506.994	1,16 %
VPF Nordea Kapital	1.474.454	1,14 %
VPF Nordea Avkastning	1.289.111	0,99 %
Morgan Stanley And Co Intl plc	1.038.984	0,80 %
VPF Storebrand Norge I	1.020.495	0,79 %
The Northern Trust Comp	1.016.664	0,78 %
Sum for de 20 største eiere	48.687.801	37,50 %
Øvrige eiere	81.148.642	62,50 %
Utstedte egenkapitalbevis	129.836.443	100,00 %

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 SMN sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviserne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen (tidligere sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

SpareBank 1 SMN legger til grunn at om lag halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at om lag halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til en stiftelse. Dette forutsatt at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.

Revisjonsberetning

Deloitte.Deloitte AS
Postboks 5670 Sluppen
NO-7485 Trondheim
NorwayBesøksadresse:
Dyre Halses gate 1ATel: +47 73 87 69 00
www.deloitte.no

Til Styret i SpareBank 1 SMN

**Uttalelse om forenklet revisorkontroll av delårsregnskap for SpareBank 1 SMN
30. september 2017**

Vi har foretatt en forenklet revisorkontroll av vedlagte balanse for selskapsregnskapet og konsernregnskapet pr 30. september 2017 for SpareBank 1 SMN samt tilhørende resultatregnskap og oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for nımånedersperioden 1. januar til 30. september, og av beskrivelsen av regnskapsprinsipper og andre noter. Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen av delårsregnskapet og at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Accounting Standard 34, som fastsatt av EU. Vår oppgave er å avgi en uttalelse om delårsregnskapet basert på vår forenklete revisorkontroll.

Vi har utført vår forenklete revisorkontroll i samsvar med standard for forenklet revisorkontroll 2410 "Forenklet revisorkontroll av delårsregnskaper, utført av foretakets valgte revisor". En forenklet revisorkontroll av et delårsregnskap består i å rette forespørsler, primært til personer med ansvar for økonomi og regnskap, og å gjennomføre analytiske og andre kontrollhandlinger. En forenklet revisorkontroll har et betydelig mindre omfang enn en revisjon utført i samsvar med revisjonsstandarden fastsatt av Den norske Revisorforening, og gjør oss følgelig ikke i stand til å oppnå sikkerhet om at vi er blitt oppmerksomme på alle vesentlige forhold som kunne ha blitt avdekket i en revisjon. Vi avgir derfor ikke revisjonsberetning.

Vi har ved vår forenklete revisorkontroll ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at det vedlagte delårsregnskapet ikke gir et rettviseende bilde av foretakets økonomiske stilling per 30. september 2017 og av resultatet og kontantstrømmene i nımånedersperioden 1. januar til 30. september, i samsvar med International Accounting Standard 34, som fastsatt av EU.

Trondheim 26. oktober 2017
Deloitte AS*Mette Estenstad*Mette Estenstad
statsautorisert revisor

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and other related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

© Deloitte AS

Regulert i Foretaksregisteret
Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 262